

INFORMATIVNÍ ZPRÁVA

Č.:

ze dne:

16. března 2017

Ve věci: Problematika personálních agentur, ubytoven a osob bez přístřeší

Město Plzeň se dlouhodobě věnuje problematice spojené s nárůstem protiprávního jednání zejména v rovině přestupků a narůstajícímu počtu osob bez přístřeší. Tato situace je ovlivněna právě působením personálních agentur a s tím souvisejícím ubytováním zaměstnanců z především cizích zemí na ubytovnách, ze kterých pak odcházejí bez zajištění a žijí na ulici, kde se dopouštějí přestupků zejména v oblasti veřejného pořádku. Počet cizinců v okrese Plzeň-město se pohybuje průměrně kolem 16 000, z čehož cca 15 % tvoří cizinci z třetích zemí (nemusí mít pracovní povolení např. z důvodu získání trvalého pobytu v ČR). Největší zastoupení u občanů z EU jsou občané Slovenska, Rumunska a Bulharska. U třetích zemí se jedná o občany Ukrajiny, Vietnamu a Moldávie. Lze důvodně předpokládat, že tento počet bude i nadále vzrůstat. Vzrůstá zejména zájem firem o možnost zaměstnání cizinců ze třetích zemí (volná místa na zaměstnanecké karty začíná hlásit např. Plzeňský Prazdroj, a. s., ŠKODA TRANSPORTATION a.s., Daikin Industries Czech Republic s.r.o.)

V souvislosti s tímto Plzeň iniciovala mezirezortní setkání dne 11. 11. 2016, ze kterého vzešel, mimo jiné, návrh k ustanovení pracovní skupiny, věnující se dané problematice a také byli v této věci osloveni velvyslanci Slovenska, Ukrajiny a Rumunska.

Dne 22.12.2016 byly odeslány dopisy ministryni práce a sociálních věcí Mgr. Michaelé Marksové, ministru vnitra Milanu Chovancovi a PhDr. Tomáši Haišmanovi, řediteli Odboru azylové a migrační politiky MVČR, a též předsedovi vlády Mgr. Bohuslavu Sobotkovi. V dopise město Plzeň předložilo své návrhy ke změně legislativy ohledně vzniku, práv a povinností pracovních agentur a též připomínkovalo navržené novely zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb.

Odborem bezpečnosti a prevence kriminality MMP byla definována následující zjištění:

- 1) Nárůst páchaní protiprávní činnosti v lokalitě ulice Americká (střed města Plzně), které ovlivňuje příliv cizinců (zejména rumunské a bulharské národnosti).
- 2) Problematika ubytoven a pronajímání domů a bytů cizincům, kteří přicházejí do města za prací, fyzickými osobami.
- 3) Nárůst lidí bez domova, kteří odmítají nabízenou pomoc. Tito lidé se často dopouštějí znečišťování veřejného prostranství, pohybují se načerno

v MHD a obtěžují občany města Plzně. Jedná se zejména o občany Slovenské republiky ve věku do 30 let

- 4) Využívání agenturních zaměstnanců firmami sídlícími v průmyslové zóně „Borská pole“
- 5) Na území města Plzně sídlí anebo má svoji pobočku 183 personálních agentur s 290 aktuálně platnými povoleními z celkového počtu 1973 s 2609 povoleními.
- 6) V roce 2015 si město Plzeň prostřednictvím Odboru sociálních služeb nechalo zpracovat studii pod názvem „Latentní bezdomovectví“ (navazující na předchozí analýzu z roku 2014 „Fenomén bezdomovectví v Plzni“), která mapuje situaci na plzeňských ubytovnách, a to i ve vztahu k cizincům (z celkového počtu cizinců na ubytovnách představovali v listopadu 2015 občané Slovenska cca 30%, se 4% následují občané Ukrajiny, na třetím místě se 3% Rumuni - nejvíce lidí ze SR, UKR – aktuálně se procenta mohou lišit);
- 7) Existuje vysoká latence trestné činnosti v problematice cizinců ve vztahu k agenturám práce.
- 8) Agentury práce jsou právnické osoby, které mají povinnost zakládat účetní závěrku do sbírky listin. Toto se často nekontroluje, je žádoucí, aby v dané problematice byly využívány všechny možné kontrolní mechanismy. Fungování agentur práce může hodně ovlivnit Ministerstvo spravedlnosti.
- 9) Agentury práce zpravidla zaměstnávají cizince na DPP, což je ale omezeno počtem hodin (pouze 300 hodin za rok), dochází tak k fingování DPP (likvidování starých DPP a zakládání nových na jednoho zaměstnance).
- 10) Převážná část cizinců, kteří se do města dostali prostřednictvím agentur práce, je ubytována v ubytovnách. Aktuálně je na území města Plzně evidováno 460 ubytovacích zařízení všech typů. Cizinecká policie provádí pravidelné kontroly ubytoven, s ubytovateli zpravidla není problém a dodržují všechny právní předpisy. Problémy nastávají, když se cizinci ubytovávají v soukromí. Počet těchto lidí narůstá, ale bohužel chybí mechanismy k efektivní kontrole. Tito lidé často bydlí v naprosto nevyhovujících podmínkách. V případě, že o práci přijdou, propadají se z ubytoven do mnohem horších podmínek ubytování a i do lokalit, které obývají bezdomovci. Propadají alkoholu a jiným návykovým látkám, dochází k protiprávní činnosti a PČR v těchto místech zasahuje opravdu velmi často.
- 11) Alarmující je, že mezi cizinci jsou také ženy a děti. U těchto dětí - vlivem ztráty zaměstnání zákonných zástupců - dochází k zanedbávání výchovy a děti končí v ústavní výchově (pokud nejsou do ústavní výchovy odloženy už po porodu). Zdravotní a sociální péče o tyto lidi představuje velké finanční zatížení, která není systémově řešena.
- 12) Největší personální agentury působící na území města Plzně:
 - PEAM M.L. s. r. o., IČ 29093864, se sídlem Brno, Hlavní 1054/131
 - PRESENTE Plus s. r. o., IČ 28012623, se sídlem Plzeň, Kalikova 1
 - ALMAX WORK, družstvo, IČ 28178386, se sídlem Praha, Koněvova 289/3, pobočka Plzeň, Janáčkova 62
 - OBERSTAV Servis s. r. o., IČ 01830872, se sídlem Praha, Ječná 547/15
 - TREND Práce s. r. o., IČ 26408511, se sídlem Praha, Křížkova 345/4, pobočka Plzeň, Domažlická 157

- MS work agency, a.s. (dříve EDYMAX Holding a. s.), IČ 27712265, se sídlem Lidická 700/19, Veverí, 602 00 Brno, pobočka Plzeň, Palackého náměstí 26

Velké agentury práce si v některých případech pronajímají celé ubytovny nebo jejich části pro potřebu ubytování svých klientů. Obecně lze konstatovat, že obsazenost ubytoven se všude blíží jejich maximální kapacitě. Poptávka po pracovní síle je ze strany zaměstnavatelů velká. Ve větších ubytovnách jsou zpravidla ubytování shromažďování pohromadě podle národnostního klíče (ukrajinské patro, bulharské patro, atp.). Větší ubytovny jsou většinou plně obsazovány zaměstnanci agentur, jednotlivci nemají šanci se v takové ubytovně vůbec ubytovat. Do průmyslových zón jsou zaměstnanci dopravováni i z poměrně velkých vzdáleností. Vzhledem k tomu, že obyvatelé ubytoven jsou z naprosté většiny osoby, které jsou na území za účelem výdělků, lze konstatovat, že prakticky každá ubytovna má vztah k výrobním, montážním či logistickým firmám.

- 13) V průmyslových zónách jsou zaměstnávání zejména občané Slovenska, Bulharska, Rumunska, Ukrajiny. V případě zaměstnávání občanů Ukrajiny byly ve zvýšené míře v roce 2016 zjišťovány případy, kdy cizinec ze třetí země pro účely získání zaměstnání na území předkládá padělaný průkaz totožnosti občana EU.

Ve většině případů cizinec ze třetí země totiž disponuje platným pobytovým oprávněním, které jej však neopravňuje k výdělečné činnosti na území ČR. Zpravidla má cizinec udělené (pracovní) vízum typu D vydané Polskem nebo Maďarskem, na území ČR pak pobývá v rámci krátkodobého bezvízového pobytu bez možnosti legálního výdělků. Při pobytové kontrole prováděné jindy, než přímo při práci, pak cizinec prokazuje svoji totožnost svým pravým cestovním pasem s vyznačeným vízem, protože ví, že pro pobyt na území mu dostačuje. Pokud je kontrolován přímo při práci, předkládá zpravidla padělaný průkaz totožnosti, kterým se vydává za občana EU, který nepotřebuje pracovní povolení. Cizinec spoléhá na to, že předkládaný doklad totožnosti nebude odhalen, zatímco v případě předložení pravého cestovního pasu s vyznačeným vízem má jistotu, že bude řešen (v rámci správního řízení o správním vyhoštění) za provádění výdělečné činnosti bez povolení.

Naopak k předkládání padělaných dokladů totožnosti na ubytovně dochází jen v případech, kdy cizinec již pobývá na území neoprávněně a opět spoléhá na kvalitu padělků.

Ze zdrojů Úřadu práce v Plzni pak vyplývá:

- 1) *Odhad počtu zahraničních pracovníků*

Informační karty

Počet cizinců zaměstnaných na informační karty v okrese Plzeň-město se pohybuje kolem 15 000 (konkrétně k 31. 12. 2016 to bylo 15 384), z čehož 15 % tvoří cizinci z třetích zemí (nemusí mít pracovní povolení např. z důvodu získání trvalého pobytu v ČR). Největší zastoupení u občanů z EU jsou občané Slovenska, Rumunska a Bulharska. U třetích zemí se jedná o občany Ukrajiny, Vietnamu a Moldávie.

Pracovní povolení vydaná ÚP

platných povolení k 31. 12. 2016 bylo na Plzni-město 62.

Celkem za ÚP máme informaci o cca 15 500 cizincích

Zaměstnanecké karty vydané Odborem azylové a migrační politiky MV ČR:

Ke dni 31. 12. 2016 445

Celkem včetně zaměstnaneckých karet v Plzni městě pracuje cca 16 000 cizinců.

- 2) *Konkrétní zaměstnavatelé – firmy, které pracovní sílu využívají ve svých provozech (uvádíme i agentury práce)*

Informační karty

Zaměstnavatelé s největšími počty cizinců na informační karty (přes agentury):

Agentury práce	Počet cizinců	z toho z třetí země
AWA Global a.s.	600	30
Trenkwalder a.s.	350	10
ALMAX WORK-Holding, družstvo	350	100
AMBOSELI s.r.o.	320	5
EDYMAX SE	285	2

Zaměstnavatelé s největšími počty cizinců na informační karty (přímo, ne prostřednictvím agentur)

Zaměstnavatelé	Počet cizinců	z toho třetí země
Daikin Industries Czech Republic s.r.o.	260	5
Panasonic AVC Networks Czech, s.r.o.	250	5
KS-Europe s.r.o.	150	15
DAIHO (CZECH) s.r.o.	100	2
PILSEN STEEL s.r.o.	60	30

Pracovní povolení vydaná ÚP

- Almax Work-Holding, družstvo – 13 platných pracovních povolení
- firma Yazaki Wiring Technologies Czech s.r.o. se chystá podat 105 žádostí o pracovní povolení na vyslání občanů Srbska na 3 měsíce (do 30. 6. 2017)
- další firmy zaměstnávají pár cizinců na pracovní povolení (družstva zaměstnávají 3-4 cizince)
- ostatní firmy jednájí ohledně jednatelů firem, nebo kvalifikovaných pracovníků

Volná místa na zaměstnanecké karty

V okrese Plzeň-město nyní nejvíce využívá zahraniční zaměstnance na Zaměstnanecké karty firma KS-Europe s.r.o. (provoz v Křimicích a Št'áhlavech).

Další firmy s větším počtem hlášených míst na zaměstnanecké karty - ALMAX WORK-Group družstvo, Masokombinát Plzeň s.r.o., EAST-WEST TRADECOM s.r.o. (pronajaté výrobní prostory v Yazaki Wiring Technologies Czech s.r.o.) Celkově vzrůstá zájem firem o možnost zaměstnání cizinců ze třetích zemí (volná místa na zaměstnanecké karty začíná hlásit např. Plzeňský Prazdroj, a. s., ŠKODA TRANSPORTATION a.s., Daikin Industries Czech Republic s.r.o. ...)

Objevují se případy, kdy přišlo od zaměstnavatele v krátké době po nástupu sdělení o předčasném ukončení zaměstnání nebo i o nenastoupení do zaměstnání. Nabízí se otázka, co je dál s takto propuštěným cizincem.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti navrhlo město následující legislativní změny:

1) Návrh na vložení ustanovení § 59a do zákona 435/2004 Sb., o zaměstnanosti § 59a

(1) V případě, kdy fyzické osobě, které agentura práce zprostředkovala zaměstnání podle § 14 odst. 1 písm. a) nebo podle § 14 odst. 1 písm. b), zanikne pracovní poměr v době 3 měsíců od okamžiku vzniku prvního pracovního poměru zprostředkovaného touto agenturou práce, je tato agentura práce povinna alespoň po dobu 30 dnů od zániku pracovního poměru fyzické osoby pro takovou fyzickou osobu zprostředkovávat zaměstnání podle § 14 odst. 1 písm. a) nebo podle § 14 odst. 1 písm. b).

(2) Zprostředkování zaměstnání podle odstavce 1 provádí agentura práce pro fyzickou osobu bezplatně.

S výše uvedeným doplnit důvody k odejmutí povolení ke zprostředkování zaměstnání v § 63 odst. 2 písm. přidáním písmene g) právnická osoba nebo fyzická osoba opakovaně nesplní oznamovací povinnost uloženou v § 59

2) Návrh na zachování stávajícího znění ustanovení § 92 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Přípomínky máme též k připravované novele zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., konkrétně k paragrafu číslo 92, kdy dochází k úpravě povinnosti zajistit sociální službu osobě, která je v ohrožení života nebo zdraví. Doposud tuto povinnost měla obec podle trvalého nebo nahlášeného pobytu dané osoby, nově však tato povinnost vzniká obci, na jejímž území se osoba skutečně vyskytuje. Tato úprava by znamenala výraznou sociální zátěž zejména pro velká města, která v tomto směru fungují jako spádová.

3) Návrh na doplnění omezujících opatření k protialkoholní léčbě

V souvislosti s řešením problematiky osob bez domova závislých na alkoholu, pod jehož vlivem páchají zejména přestupky proti veřejnému pořádku, bychom uvítali úpravu přestupkového zákona 200/1999 Sb., - nové znění 204/2015 Sb.; resp. zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Navrhujeme doplnit k omezujícím opatření protialkoholní léčbě znění: „Omezující opatření spočívá v zákazu navštěvovat určená veřejně přístupná místa nebo místa, kde se konají sportovní, kulturní a jiné společenské akce, popřípadě v povinnosti zdržet se styku s určitou osobou nebo vymezeným okruhem osob nebo v povinnosti podrobit se vhodnému programu pro zvládnutí agrese, násilného chování nebo protialkoholní léčbě“.

4) **Návrh na znovuzavedení sankce zákazu pobytu do zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich**

Navrhujeme „znovuzavedení“ sankce zákazu pobytu do zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, jež se v Plzni vůči osobám, které nerespektují elementární pravidla společenského soužití, velmi osvědčila. Schválené znění zákona neobsahuje rovnocennou náhradu tohoto institutu.

Tyto návrhy jsou určeny k dalšímu mezirezortnímu projednávání. Ze strany MPSV byly sděleny změny, projednávané v současné době Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR ohledně zákona o zaměstnanosti č.435/2004 Sb., k ostatním městem navrhovaným změnám byla vyjádřena podpora, ačkoliv návrh k případné novelizaci přísluší rezortu MVČR.

Ze strany MVČR byla ustanovena meziresortní pracovní skupina, kterou vede ministr vnitra Milan Chovanec. První jednání proběhlo dne 2. února 2017. V rámci problematiky identifikovala 3 klíčové problémy k řešení: veřejný pořádek, zaměstnávání cizinců, a ubytování cizinců. Druhé jednání této skupiny se uskutečnilo dne 21. 2. 2017, kde byly přijaty následující závěry a doporučení: Navýšit počty příslušníků Policie ČR a jejich nástupní platy, zvýšit kontrolní činnost v oblasti zaměstnávání a ubytování cizinců, vytvořit metodiku pro dotčené obce s návodem, jak postupovat při řešení konkrétních problematických situací, vytvořit obecné systémové řešení podpory rozvoje průmyslových zón a jejich okolí, podniknout kroky k jednání s Polskem o nové mezinárodní smlouvě o policejní spolupráci a předložit vládě ČR návrh legislativních řešení souvisejících se zaměstnáváním a ubytováním cizinců. MVČR dále zřídí **nový dotační program prevence kriminality** s cílem umožnit budování osvětlení a kamerových systémů s čerpáním finančních prostředků již v roce 2018. Statutární město Plzeň patří k pravidelným žadatelům o podporu projektů prevence kriminality. V letech 2015 a 2016 bylo Plzni poskytnuto více než 2,7 mil. Kč na tyto účely (kamerový systém, asistenti prevence kriminality, domovník – preventista, projekty situační i sociální prevence). Pro rok 2017 dotační řízení zatím probíhá.

Další setkání pracovní skupiny se uskutečnila dne 19. 01. 2017 a dne 21. 02. 2017. Na setkáních byly detailně rozebrány současné podmínky na území města Plzně ohledně počtů ubytovacích zařízení, počtu pracovních agentur a zaměstnavatelů využívajících jejich služeb. Dále byly zhodnoceny současné stavy legislativy a možná opatření ze stran města, obcí, krajů a jednotlivých ministerstev, jakožto i opatření formou kontrol a případných postihů ze stran státních organizací (Úřad práce, Inspektorát práce apod.).

Dne 03.03.2017 pořádalo město Plzeň konferenci na dané téma s účastí všech zainteresovaných stran včetně zástupců pracovních agentur a zaměstnavatelů. Na konferenci zaznělo aktualizované číslo nárůstu počtu pracovních agentur v ČR, kdy došlo za poslední měsíc ke zvýšení z původních 1973 na 2026. Hlavním cílem bylo shrnutí možností, jak nastavit personálním agenturám jasná pravidla tak, aby zaměstnavatelé měli dostatek kvalitních pracovních sil, zároveň však jejich dovozem nevznikly negativní účinky na samosprávu města v oblasti bezpečnosti a sociálních dopadů. Důraz byl kladen na promyšlené plánování nových výstaveb průmyslových objektů dle potřeb pracovního trhu spolu s rozvojem potřebné infrastruktury a sociálního zázemí, zejména na potřebu mít k dispozici aktuální prognózy vývoje trhu

práce a na jejich základě vytvářet plán potřeb zaměstnanců tak, aby bylo možno pracovní síly ze zahraničí co nevíce integrovat a začlenit do společnosti v rámci celých rodin, což povede ke snížení jejich přestupkové činnosti. Dále byl kladen důraz na podporu výroby s vysokou přidanou hodnotou. Na konferenci byli zástupci pracovních agentur i uživatelů - zaměstnavatelů mimo jiné vyzváni k větší spolupráci se samosprávou, k morální odpovědnosti za své klienty a zaměstnance a k vytvoření a dodržování etického kodexu.

Na 3. zasedání Pracovní skupiny MVČR předloží město Plzeň podklady týkající se vstupních lékařských prohlídek, povinností zaměstnavatelů, smluvních lékařů a dohledu Krajských hygienických stanic v rámci výkonu státního zdravotního dozoru nad plněním povinnosti zaměstnavatele zajistit pracovně lékařské služby, uložené zvláštním právním předpisem. Ministerstvo zdravotnictví ČR by mělo být požádáno o vznesení požadavku na Krajské hygienické stanice, jichž je zřizovatelem, aby v souvislosti s nárůstem zahraničních dělníků v ČR v rámci svých pravomocí zvýšily počet kontrol zaměřených na dodržování vyhlášky č. 79/2013 Sb. Prováděcí vyhláška o provedení některých ustanovení zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, která určuje dobu trvání vstupní pracovně lékařské prohlídky pro pracovní zařazení v té nejnižší rizikové kategorii na 40 minut. Toto opatření by mělo mít za důsledek eliminaci vstupních prohlídek, kdy smluvní lékař za 60 minut prohlédne 50 osob. Sám zaměstnavatel, který vstupní lékařské prohlídky hradí, by pak měl mít zájem na jejich kvalitě, a to zejména ve vztahu k riziku nákazy ostatních zaměstnanců infekčními chorobami různého typu.

Město Plzeň žádá MZ ČR, zda by mohlo na příští jednání pracovní skupiny přednést, kolik kontrol v loňském roce jednotlivé KHS provedly v rámci státního zdravotního dozoru ve vztahu k zaměstnavatelům a lékařům se zaměřením na povinnosti zaměstnavatelů a lékařů, které jim ukládá zákon č. 373/2011 Sb., a s jakými závěry.

Dále se město Plzeň hodlá zabývat problémem rozpočtového určení daní dle zákona č. 243/2000 Sb., Zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), a problematikou v rámci zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel ve vztahu k rozpočtovému určení daní, potažmo zdroji dat v oblasti evidence obyvatel ze statistik ČSÚ.

Zprávu předkládá:	p. Martin Zrzavecký	Primátor města Plzně
Zprávu zpracoval dne:	Ing. Aleš Průša	07. 03. 2017
Schůze ZMP se zúčastní:	Ing. Aleš Průša	vedoucí BEZP MMP
Zpráva projednána s:	p. Martinem Zrzaveckým	primátorem města Plzně